

DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM *SLOVENISTIKA*, UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA

Predstavitev študijskega programa:

1. Podatki o študijskem programu

- Drugostopenjski magistrski študijski program *Slovenistika* traja 2 leti (4 semestre) in obsega skupaj 120 kreditnih točk.
- Študijski program ima predvideni dve smeri, in sicer jezikoslovno in literarno-kulturološko, ter znotraj jezikoslovne smeri dva modula – **modul jezikoslovec raziskovalec** in **modul jezikovni svetovalec**. Modul jezikoslovec raziskovalec je usmerjen pretežno raziskovalno, modul jezikovni svetovalec pa pretežno aplikativno. Različno je tudi njuno praktično usposabljanje: v modulu jezikoslovec raziskovalec so terenske vaje, v modulu jezikovni svetovalec pa je predvidena praksa v lektorskih službah podjetij in ustanov.
- Po zaključenem študijskem programu diplomant pridobi strokovni naslov magister slovenistike/magistrica slovenistike – *mag. slov.*

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Temeljni cilji drugostopenjskega magistrskega študijskega programa *Slovenistika* so poglobljanje znanja o različnih jezikoslovnih in literarnovednih teorijah ter metodah raziskovanja, uporaba pridobljenega znanja, strokovne literature in sodobnih informacijsko-komunikacijskih virov pri znanstveni analizi in opisu ter argumentiranem kritičnem vrednotenju najkompleksnejših sodobnih ali starejših besedil različnih vrst in zvrsti. V okviru tega študijskega programa naj bi bil posameznik sposoben reflektirati sočasna in pretekla strokovna spoznanja o jeziku/literaturi ter jezikovni/literarni praksi in se do njih argumentirano opredeliti. Tovrstna strokovna znanja lahko posameznik tudi učinkovito ubesedi v govorjenem/zapisanem publicističnem, poljudnoznanstvenem ali znanstvenem besedilu ter tako dejavno sooblikuje literarno in širše kulturno dogajanje, jezikovno politiko in načrtovanje ter pozitiven odnos širše javnosti do jezika, literature in kulture. Poleg tega je posameznik po končanem programu usposobljen za sodelovanje pri načrtovanju, izvajanju in vodenju temeljnih, primerjalnih in aplikativnih raziskav s področja slovenskega jezika, literature ali kulture ter samostojno, samoiniciativno, inovativno in tudi interdisciplinirano reševanje najzahtevnejših problemov s teh področij. Usposobljen je za prevzemanje najzahtevnejših in vodilnih nalog v raziskovalni dejavnosti, založništvu, tiskanih in elektronskih medijih ter kulturnih ustanovah. Študijski program ga usposablja tudi za samostojno in ustvarjalno načrtovanje nalog v protokolu, državni upravi in drugih ustanovah, ki se ukvarjajo s predstavitvijo in promocijo slovenskega jezika in literature doma ali na mednarodnem področju, v propagandni/oglaševalski in turistični dejavnosti.

Splošne kompetence

- logično, abstraktno, analitično, divergentno in asociativno razmišljanje;
- razumevanje, analiza, povzemanje in kritično ovrednotenje različnih besedil in stališč;
- kritično ovrednotenje pridobljenega strokovnega znanja;

- strokovno ustrezno in učinkovito izrabljanje razpoložljivih sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij in danosti za iskanje, izbiro (selekcijo), obdelavo/uporabo in nadaljnje posredovanje informacij;
- interdisciplinarno povezovanje pridobljenega znanja in kompetenc na osnovi splošne razgledanosti in poznavanja akademskih področij;
- prepoznavanje in upoštevanje za določeno kulturo ali (družbeno) skupino specifične tradicije v komunikaciji;
- uporaba svojega znanja in metodoloških rešitev za reševanje novih problemov in nalog (»transferne kompetence«);
- smiselno zastavljanje (in reševanje) kompleksnih vprašanj, še posebej v zvezi z jezikom in literaturo;
- preučevanje problema z različnih zornih kotov in njegovo interdisciplinarno reševanje, tudi v večkulturnem okolju;
- samostojno, samoiniciativno in inovativno reševanje problemov oz. iskanje realno izvedljivih rešitev;
- samostojno načrtovanje, organiziranje in obravnava teme v obliki projektov, tudi v sodelovanju z drugimi (v skupinah, timsko delo);
- interpretiranje raziskovalnih rezultatov na višji ravni, razumevanje soodvisnosti znanstvenih spoznanj in dosežkov ter kritično ovrednotenje svojih in tujih dosežkov in spoznanj;
- razumljivo, prepričljivo, sporazumevalnemu položaju ustrezno in jezikovno pravilno ubesedenje/ubesediljenje svojih strokovnih in širših spoznanj v strokovnem (tudi poljudnoznanstvenem), znanstvenem, publicističnem ali propagandnem besedilu;
- konstruktivno sodelovanje v javnih (strokovnih ali publicističnih) pogovorih, povezanih z ožjo slovenistično ali splošnejšo temo;
- argumentirano, logično in prepričljivo predstavljanje svojih stališč v govorjenih ali pisnih diskusijah in pogajanjih;
- prevzemanje odgovornosti za vodenje in usklajevanje najzahtevnejših strokovnih nalog;
- sposobnost etične samorefleksije, občutljivosti za etična merila in zavezanosti k profesionalni etiki;
- skrb za lasten poklicni/strokovni razvoj (pripravljenost za dodatno usposabljanje in vseživljenjsko učenje);
- dejavno sooblikovanje slovenskega kulturnega prostora.

Predmetnospecifične kompetence, ki se pridobijo s programom

Po 2. stopnji študija slovenistike so diplomanti zmožni:

- globlje razumeti temeljne jezikoslovne smeri in njihova filozofska izhodišča ter jih kritično ovrednotiti;
- samostojno raziskati in opisati jezikovne pojave v njihovi sistemski, socialni, psihološki in zgodovinski povezanosti;
- samostojno raziskati in kritično ovrednotiti jezikove pojave in procese skozi zgodovino in v današnjih družbenih razsežnostih;
- raziskovati jezik kot sredstvo in rezultat simbolne interakcije v njegovi spoznavni (kognitivni), čustveni (emocionalni), ustvarjalni (kreativni) in družbeni (socialni) funkciji;
- sooblikovati knjižnojezikovno normo in kritično ovrednotiti njeno delovanje;
- spremljati jezikovnopolitično in jezikovnokulturno dogajanje ter ju strokovno argumentirano sooblikovati;
- strokovno ustrezno samostojno analizirati in kritično presojeti govorjeno/zapisano besedilo z različnih vidikov;

- ovrednotiti in utemeljiti rabo in vlogo različnih jezikovnih sredstev v besedilu glede na njegovo vpetost v širši kontekst;
- izbirati glede na govorni položaj ustrezne socialne, funkcijske in prenosniške zvrsti ter besedilne vrste;
- prirejati/preoblikovati besedila ene vrste glede na različne govorne položaje (namen, naslovnika, prenosnik itd.);
- učinkovito govorno ali pisno ubesediti različne teme in pri tem tvoriti jezikovno pravilna, koherentna, kohezivna in ustrezna strokovna, publicistična ali propagandna besedila;
- v publicističnem, strokovnem (tudi poljudnoznanstvenem) ali znanstvenem besedilu širši in strokovni javnosti učinkovito govorno ali pisno predstaviti svoja in tuja spoznanja in stališča o jezikovnih pojavih, pravilih, načelih ... ter njihovi konkretni uresničitvi;
- svetovati nestrokovnjakom v zvezi s kompleksnejšimi jezikovnimi (normativnimi, slogovnimi) vprašanji ter jim strokovno argumentirano predlagati uporabo pravilnejših/ustrežnejših/učinkovitejših jezikovnih sredstev;
- načrtovati in oblikovati prezentacije v govorni ali pisni obliki;
- načrtovati in voditi javne/uradne raziskovalne pogovore, diskusije, soočenja, pogajanja, jih analizirati in skrbeti za njihovo optimalno realizacijo;
- v koherentnem besedilu ubesediti svoje poglobljeno doživljanje, razumevanje in analitične/sintetične ugotovitve o prebranem književnem delu;
- samostojno raziskovati književna besedila različnih vrst/zvrsti, njihov nastanek in učinkovanje (družbeni, kulturni, estetski, medijski, biografski vidik);
- pojave in procese književne kulture analizirati in vrednotiti v zgodovinskem kontekstu ter jih konstruktivno sooblikovati;
- raziskovati slovensko književno dediščino ter njene posebnosti v odnosu do sorodnih evropskih in svetovnih literarnih pojavov in procesov;
- prepoznati temeljne in subtilnejše prvine literarnega oblikovanja;
- »prevajati« zahtevnejša starejša slovenska književna besedila;
- reflektirati svoje poznavanje besedila in zavzeti stališče v zvezi z vprašanji literarnega vrednotenja;
- ob uporabi ustreznih meril literarnosti in meril za vrednotenje starejše, novejše in sodobne književnosti literarnoteoretično presoјati besedila;
- v javnosti učinkovito predstaviti zgodovinske literarne tekste in pisne kulturne spomenike z vidika sodobne literarne znanosti;
- jezikovno pravilno, smiselno in razumljivo, estetsko in retorično učinkovito (glasno) brati/interpretirati oz. predstaviti literarna besedila;
- povezovati literarno znanje z védenjem o drugih umetnostih ter razumeti prehode, navezave in primerjave med različnimi umetnostnimi področji;
- presoјati strukturo in učinek medijev v literarnem sistemu;
- razumeti specifičnosti posameznih literarnih vrst in sodelovati pri njihovi priredbi za (druge) medije, npr. gledališče, radio, televizijo, plesne in druge performanse;
- nestrokovnjakom svetovati v zvezi z zahtevnejšimi vprašanji o književnosti,
- poznati in načrtovati delovanje kulturnih institucij in ustanov;
- obvladovati novinarske, uredniške, založniške, animacijske in promocijske kulturne dejavnosti;
- načrtovati in voditi študijske krožke, raziskovalne tabore, strokovna srečanja in delavnice;
- načrtovati, organizirati in izvajati javne (kulturne, strokovne in druge) dogodke;
- predstavljati in promovirati slovenski jezik, književnost in kulturo tako v domači javnosti kot na mednarodnem področju;

- sooblikovati stališče javnosti do slovenskega jezika, književnosti in kulture ter vplivati na nacionalno (samo)zavest.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V program se študenti lahko vpišejo pod naslednjimi pogoji:

- a) končan prvostopenjski univerzitetni študij Slovenistika;
  - b) končan prvostopenjski univerzitetni študij po programu Slovenistika (dvopredmetni) in opravljeni diferencialni izpiti v obsegu do 60 KT (predvidoma 30 KT);
  - c) končan katerikoli prvostopenjski univerzitetni študijski program ali nebolonjski 4-letni univerzitetni študijski program, pri čemer mora glede na smer končanega študija opraviti diferencialne izpite v obsegu do 60 KT.
  - č) visokošolski strokovni študijski program sorodnih strok, npr. predšolska vzgoja; pri čemer mora glede na smer končanega študija opraviti diferencialne izpite v obsegu 60 KT.
- Diferencialni izpiti bodo določeni individualno glede na pridobljeno predhodno izobrazbo kandidata. Kandidat lahko te obveznosti opravi med študijem na 1. stopnji ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v drugostopenjski študijski program.

V drugostopenjski magistrski študijski program Slovenistika se lahko vpišejo tudi diplomanti, ki so univerzitetni dodiplomski študij slovenskega jezika in književnosti končali po nebolonjskem 4-letnem enopredmetnem ali dvopredmetnem univerzitetnem študijskem programu Slovenski jezik in književnost pedagoške ali nepedagoške smeri. Dalje gl. točko 7 o prehodih med programi.

- Če bo vpis omejen, bodo kandidati izbrani glede na dosežene točke, izračunane na podlagi:
- povprečne ocene na prvostopenjskem ali dodiplomskem študiju (60 %),
  - ocene zaključne seminarske naloge na prvi stopnji ali diplomskega dela (30 %),
  - bibliografije, nagrad in izkazanih pridobljenih znanj v praksi (10 %).

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Študentu se lahko priznajo pridobljena znanja, usposobljenosti ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznavanje znanj, usposobljenosti in zmožnosti je usklajeno s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, ki ga je na seji 29. 5. 2007 sprejel Senat UL.

Pri priznavanju znanj, usposobljenosti in zmožnosti se upoštevajo naslednja merila:

- spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolijo, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je študent izdelal pred vpisom),
- znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),
- ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih

enot programa, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis, kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami statuta in Pravil FF.

Vloga, oddana na študentski referat, se posreduje ustreznemu oddelku oziroma koordinaciji interdisciplinarnega študijskega programa v mnenje. (Po vsebinski plati ustrezni strokovni organ odloča o ustreznosti listin oziroma o postopku formaliziranja neformalne izobrazbe in praktičnih izkušenj.) Odločitev na predlog oddelka poda Odbor za študentska vprašanja.

5. Pogoji za napredovanje po programu (usklajeni s Statutom Univerze v Ljubljani)

- **pogoji za napredovanje iz letnika v letnik:**

Vsi študijski programi 1. in 2. stopnje na FF se spremenijo tako, da morajo študentje za napredovanje v višji letnik opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) za posamezni letnik.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

- **pogoji za ponavljanje letnika:**

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent, ki ni opravil vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoje za ponavljanje letnika in pogoje za podaljšanje statusa študenta opredeljujejo Statut Univerze v Ljubljani, Pravila Filozofske fakultete in Izpitni red Filozofske fakultete.

Študentom glede usmerjanja v različne smeri študija, izbire posameznih modulov znotraj študijskih programov in drugih vprašanj, povezanih s študijem, svetujejo predstavniki študentov, tutorji, mentorji posameznih letnikov ter drugi sodelavci Oddelka za slovenistiko v okviru govorilnih ur.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študija (skupni obseg 120 KT) mora študent opraviti vse obveznosti, ki jih določajo študijski program in učni načrti predmetov (105 KT) ter izdelati in uspešno zagovarjati magistrsko delo (15 KT):

- Študent jezikoslovne smeri v zadnjem letniku študija izdela magistrsko delo z jezikoslovnega področja in magistrski referat z literarnovedno-kulturološkega področja in ju uspešno zagovarja v magistrskem seminarju.
- Študent literarno-kulturološke smeri v zadnjem letniku študija izdela magistrsko delo z literarnovednega ali kulturološkega področja in magistrski referat z jezikoslovnega področja in ju uspešno zagovarja v izbranem magistrskem seminarju.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehodi med študijskimi programi veljajo za vse študijske programe na drugi stopnji (enopredmetne, dvopredmetne) na Filozofski fakulteti.

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vložiti vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z

Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja oziroma načini preverjanja znanja so določeni za vsak predmet posebej v učnih načrtih (npr.: ustni /pisni izpiti, kolokviji, eseji oziroma seminarske naloge, dnevniki, praktične naloge oziroma izdelki, projekti, reševanje realnih problemov, reševanje odprtih nalog/problemov, vrstniško ocenjevanje, portfolijo ipd.).

Pri ocenjevanju se uporablja naslednja ocenjevalna lestvica, ki je skladna s Statutom univerze v Ljubljani:

- 10 - izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
- 9 - zelo dobro znanje z manjšimi napakami
- 8 - dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi
- 7 - dobro znanje z več pomanjkljivostmi
- 6 - znanje ustreza le minimalnim kriterijem
- 5 - znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

9. Predmetnik drugostopenjskega študijskega programa *Slovenistika*

1. LETNIK – JEZIKOSLOVNA SMER

1. LETNIK – MODUL JEZIKOSLOVEC RAZISKOVALEC	ST	1. semester							2. semester						SKUPAJ		
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Publicistično in propagandno besedilo	O	30	30	/	/	60	60	4	/	/	/	/	/			4	60
Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika	O	15	/	30	/	45	75	4								4	75
Raziskovalna orodja v jezikoslovju	O								15	30	/	/	45	45	4	3	45
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	O								30	/	15	/	45	75	4	4	75
Slovenska dialektologija	O	30	/	15	/	45	75	4								4	75
Teorija literarnega diskurza	O								30	/	30	/	60	90	5	5	90
Literatura in kulturne ustanove	O	30	30	/	/	60	90	5								5	90
Obdobja in slogi v slovenski književnosti	O	/	/	/	/	/	/	/	30		30		60	90	5	5	90
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								30	30	/	/	60	60	4	4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								15	30	15	/	60	60	4	4	60
Izbirni strokovni literarni predmet	IS								30	/	/	/	30	60	3	3	60
Terenske vaje	O				/	/	/	/				40	40	20	2	2	20
Splošni izbirni predmet	I							5								5	
skupaj		135	120	75	/	330	420	30	180	90	90	40	430	500	31	60	920

1. LETNIK – MODUL JEZIKOVNI SVETOVALEC	ST	1. semester							2. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Publicistično in propagandno besedilo	O	30	30	/	/	60	60	4	/	/	/	/	/	/	/	4	60
Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika	O	15	/	30	/	45	75	4								4	75
Raziskovalna orodja v jezikoslovju	O								15	30	/	/	45	45	4	3	45
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	O								30	/	15	/	45	75	4	4	75
Slovenska dialektologija	O	30	/	15	/	45	75	4								4	75
Teorija literarnega diskurza	O								30	/	30	/	60	90	5	5	90
Literatura in kulturne ustanove	O	30	30	/	/	60	90	5								5	90
Obdobja in slogi v slovenski književnosti	O	/	/	/	/	/	/	/	30		30		60	90	5	5	90
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								30	30	/	/	60	60	4	4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								15	30	15	/	60	60	4	4	60
Izbirni strokovni literarni predmet	IS								30	/	/	/	30	60	3	3	60
Praksa	O				40	40	20	2								2	20
Splošni izbirni predmet	I							5								5	
skupaj		135	120	75	40	370	440	32	180	90	90	/	390	4500	29	60	920

*Študent znotraj izbranega modula izbere 4 jezikoslovne predmete (dva v zimskem in dva v poletnem semestru) in 1 literarni strokovni izbirni predmet v poletnem semestru.

Izbirni strokovni jezikoslovni predmeti

1. LETNIK	ST	1. semester							2. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
modul jezikoslovec raziskovalec																	
Metodologija jezikoslovnega raziskovanja –	IS								30	30	/	/	60	60	4	4	60

slovenski prostor																		
Poglavja iz pragmatike	IS	15	30	15	/	60	60	4									4	60
Poglavja iz frazeologije	IS	15	30	15	/	60	60	4									4	60
Leksikografija	IS								30	30	/	/	60	60	4		4	60
Pomenoslovje	IS								30	/	15	/	45	75	4		4	75
Besedotvorna stilistika	IS								15	30	15	/	60	60	4		4	60
modul jezikovni svetoalec																		
Besedotvorna stilistika	IS								15	30	15	/	60	60	4		4	60
Skladenjska stilistika	IS								30	30	/	/	60	60	4		4	60
Poglavja iz pragmatike	IS	15	30	15	/	60	60	4									4	60
Poglavja iz frazeologije	IS	15	30	15	/	60	60	4									4	60
Znanstvena in strokovna terminologija	IS	30	30	/	/	60	60	4									4	60
Poglavja iz psiholingvistike	IS								15	30	15	/	60	60	4		4	60

Izbirni strokovni literarno-kulturološki predmeti

1. LETNIK	ST	1. semester						2. semester						SKUPAJ				
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD	
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ					
modul jezikoslovec raziskovalec																		
Pripovedno besedilo	IS								30	/	/	/	30	60	3		3	60
Dramsko besedilo	IS								30	/	/	/	30	60	3		3	60
Verzno besedilo	IS								30	/	/	/	30	60	3		3	60
modul jezikovni svetoalec																		
Pripovedno besedilo	IS								30	/	/	/	30	60	3		3	60
Dramsko besedilo	IS								30	/	/	/	30	60	3		3	60
Verzno besedilo	IS								30	/	/	/	30	60	3		3	60

1. LETNIK – LITERARNO-KULTUROLOŠKA SMER

1. LETNIK	ST	1. semester							2. semester							SKUPAJ	
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Publicistično in propagandno besedilo	O	30	30	/	/	60	60	4	/	/	/	/	/	/	/	4	60
Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika	O	15	/	30	/	45	75	4								4	75
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	O								30	/	15	/	45	75	4	4	75
Sodobna slovenska kratka proza	O	30	/	30	/	60	90	5								5	90
Literatura in kulturne ustanove	O	30	/	/	/	30	45	3	/	30	/	/	30	45	2	5	90
Latinska in nemška književnost na Slovenskem	O	30	/	/	/	30	60	3								3	60
Obdobja in slogi v slovenski književnosti	O	/	/	/	/	/	/	/	30		30		60	90	5	5	90
Pripovedno besedilo	O								30	/	/	/	30	60	3	3	60
Dramsko besedilo	O								30	/	/	/	30	60	3	3	60
Verzno besedilo	O								30	/	/	/	30	60	3	3	60
Teorija literarnega diskurza	O								30	/	30	/	60	90	5	5	90
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	15	/	15	/	30	60	3								3	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								15	30	/	/	45	45	3	3	45
Izbirni strokovni literarno-kulturološki predmet	IS	30	/	30	/	60	90	5								5	90
Splošni izbirni predmet	I							5								5	
skupaj		180	30	105	/	315	480	32	195	60	75	/	330	525	28	60	1005

*Študent na literarno-kulturološki smeri izbere 2 jezikoslovna predmeta (enega v zimskem in enega v poletnem semestru) in 1 literarno-kulturološki predmet v zimskem semestru.

Izbirni strokovni jezikoslovni predmeti

1. LETNIK	ST	1. semester							2. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Raziskovalna orodja v jezikoslovju	IS								15	30	/	/	45	45	3	3	45
Besedotvorna stilistika	IS								15	30	/	/	45	45	3	3	45
Skladenjska stilistika	IS								15	30	/	/	45	45	3	3	45
Poglavja iz pragmatike	IS	15	30	/	/	45	45	3								3	45
Poglavja iz frazeologije	IS	15	/	15	/	30	60	3								3	60

Izbirni strokovni literarni predmeti

1. LETNIK	ST	1. semester							2. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Logika in argumentacija	IS	30	/	30	/	60	90	5								5	90
Sociologija knjige in branja	IS	30	/	15	/	45	105	5								5	105

2. LETNIK – JEZIKOSLOVNA SMER

2. LETNIK – MODUL JEZIKOSLOVEC RAZISKOVALEC	ST	1. semester							2. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Zgodovina slovenskega jezika in jezikoslovja	O	45	/	45	/	90	90	6								6	90
Znanstveno besedilo	O	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Jezikoslovni magistrski seminar	O	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
Literarna interpretacija	O	15	/	15	/	30	60	3								3	60

Literatura in mediji	O								30	/	30	/	60	90	5	5	90
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	30	30	/	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	30	30	/	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								15	30	15	/	60	60	4	4	60
Literarni magistrski seminar	IS	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
Splošni izbirni predmet	I							3								3	
Izdelava magistrskega dela																15	
skupaj		135	90	135	/	360	450	30	45	30	105	/	180	270	15	60	720

2. LETNIK – MODUL JEZIKOVNI SVETOVALEC	ST	1. semester							2. semester							SKUPAJ	
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Zgodovina slovenskega jezika in jezikoslovja	O	45	/	45	/	90	90	6								6	90
Znanstveno besedilo	O	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Jezikoslovni magistrski seminar	O	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
Literarna interpretacija	O	15	/	15	/	30	60	3								3	60
Literatura in mediji	O								30	/	30	/	60	90	5	5	90
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS								15	15	15	/	45	75	4	4	75
Literarni magistrski seminar	IS	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
Splošni izbirni predmet	I							3								3	
Izdelava magistrskega dela																15	
skupaj		75	90	195	/	360	450	30	45	15	105	/	165	285	15	60	735

*Študent znotraj izbranega modula izbere 3 jezikoslovne predmete (dva v zimskem in enega v poletnem semestru) in 1 literarni magistrski seminar.

Izbirni strokovni jezikoslovni predmeti

2. LETNIK	ST	3. semester							4. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT		
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
modul jezikoslovec raziskovalec																	
Znanstvena in strokovna terminologija	IS	30	30	/	/	60	60	4								4	60
Poglavja iz psiholingvistike	IS								15	30	15	/	60	60	4	4	60
Slovensko zgodovinsko besedoslovje	IS	30		30		60	60	4								4	60
Govorjeni diskurz	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Naglasoslovje in tonematika slovenskega jezika	IS	15	30	15	/	60	60	4								4	60
Korpusno jezikoslovje	IS	30	30	/	/	60	60	4								4	60
modul jezikovni svetovalec																	
Normativno (jezikovno)zvrstno in besedilnovrstno urejanje besedila	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Jezikovna zmožnost	IS								30	30	/	/	60	60	4	4	60
Govorjeni diskurz	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Govorna tehnika	IS								15	15	15	/	45	75	4	4	75
Jezik v gledališču in filmu	IS	15	15	15	/	45	75	4								4	75
Korpusno jezikoslovje	IS	30	30	/	/	60	60	4								4	60

Izbirni strokovni literarno-kulturološki predmeti

2. LETNIK	ST	3. semester							4. semester					SKUPAJ			
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT		
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
modul jezikoslovec raziskovalec																	
Literarni magistrski seminar	IS	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
modul jezikovni svetovalec																	
Literarni magistrski seminar	IS	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120

2. LETNIK – LITERARNO-KULTUROLOŠKA SMER

2. LETNIK	ST	1. semester							2. semester							SKUPAJ	
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Literarni magistrski seminar	O	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
Slovstvena folkloristika – med jezikoslovjem in literarno vedo	O	30	/	/	/	30	60	3								3	60
Literatura in mediji	O	30	/	30	/	60	90	5								5	90
Spol in slovenska literatura	O								30	/	30	/	60	120	6	6	120
Literarna interpretacija	O								15	/	15	/	30	60	3	3	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Izbirni strokovni jezikoslovni predmet	IS	15	15	15	/	45	75	4								4	75
Izbirni strokovni literarno-kulturološki predmet	IS								30	/	30	/	60	90	5	5	90
Jezikoslovni magistrski seminar	IS	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3	6	120
Splošni izbirni predmet	I							3								3	
Izdelava magistrskega dela																15	
Skupaj		75	45	135	/	255	405	25	75	/	135	/	210	390	20	60	795

*Študent na literarno-kulturološki smeri izbere 2 izbirna strokovna jezikoslovna predmeta v zimskem semestru, en izbirni strokovni literarno-kulturološki predmet v poletnem semestru in en jezikoslovni magistrski seminar.

Izbirni strokovni jezikoslovni predmeti

2. LETNIK	ST	3. semester							4. semester							SKUPAJ	
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ				
Govorjeni diskurz	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60
Normativno, (jezikovno)zvrstno in	IS	/	30	30	/	60	60	4								4	60

besedilnovrstno urejanje besedila																		
Jezik v gledališču in filmu	IS	15	15	15	/	45	75	4									4	75
Znanstveno besedilo	IS	15	30	15	/	60	60	4									4	60
Jezikovna razčlemba slovenskih besedil do 19. stoletja	IS	30	30	/	/	60	60	4									4	60
Slovenska dialektologija	IS	30	/	30	/	60	60	4									4	60
Jezikoslovni magistrski seminar	IS	/	/	30	/	30	60	3	/	/	30	/	30	60	3		6	120

Izbirni strokovni literarno-kulturološki predmeti

2. LETNIK	ST	3. semester						4. semester						SKUPAJ				
		KU					ŠD	KT	KU					ŠD	KT	KT	ŠD	
		P	V	S	D	Σ			P	V	S	D	Σ					
Uvod v ikonografijo	IS									60	/	/	/	60	90	5	5	90
Kulturna zgodovina	IS									30	/	30	/	60	90	5	5	90

Priporočilo za izbiro splošnih izbirnih predmetov

Za študente, ki se bodo odločili za nabor izbirnih predmetov v okviru **modula jezikovni svetovalec**, je posebej priporočljiva izbira predmetov z naslednjih oddelkov oz. študijskih smeri Filozofske fakultete:

- tuji jezik: anglistika, germanistika, romanistika ...
- prevajalstvo,
- bibliotekarstvo, informacijska znanost in knjigarstvo,
- sociologija,
- psihologija,
- zgodovina.

Vsebine predmetov naštetih programov informativno, smiselno, metodološko dopolnjujejo, širijo in poglobljajo obvezne in izbirne strokovne vsebine tega modula.

Priporočilo za izbiro splošnih izbirnih predmetov

Za študente, ki se bodo odločili za nabor izbirnih predmetov v okviru **modula jezikoslovec raziskovalec**, je posebej priporočljiva izbira predmetov z naslednjih oddelkov oz. študijskih smeri Filozofske fakultete:

- primerjalno slovansko jezikoslovje,
- primerjalno in splošno jezikoslovje,
- klasična filologija (zlasti latinski jezik),
- predmeti iz programov tujih jezikov, zlasti lektorati slovanskih jezikov.

Vsebine predmetov naštetih programov informativno, smiselno, metodološko dopolnjujejo, širijo in poglobljajo obvezne in izbirne strokovne vsebine tega modula.

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Na jezikoslovni smeri izbirni strokovni predmeti vsebinsko dopolnjujejo modul, ki ga študent izbere. Če izbere **modul jezikoslovec raziskovalec**, ki je usmerjen predvsem raziskovalno, lahko izbira med strokovno specifičnimi predmeti, na podlagi katerih še dodatno poglobi znanje, pridobljeno z obveznimi strokovnimi predmeti (na primer obvezni strokovni predmet Raziskovalna orodja v jezikoslovju med izbirnimi strokovnimi predmeti dopolnjuje predmet Metodologija jezikoslovnega raziskovanja – slovenski prostor). Če študent izbere **modul jezikovni svetovalec**, pa so izbirni strokovni predmeti usmerjeni v praktično uporabo z obveznimi predmeti pridobljenih znanj (na primer obvezni strokovni predmet Publicistično in propagandno besedilo med izbirnimi strokovnimi predmeti tega modula dopolnjujeta predmeta Besedotvorna stilistika in Skladenjska stilistika).

Na literarno-kulturološki smeri pa so izbirni predmeti povezani z literarnovednim preučevanjem, in sicer ga lahko vpenjajo v jezikoslovni ali kulturni kontekst (na primer obvezni strokovni predmet Pripovedno besedilo se dopolnjuje z izbirnima strokovnima jezikoslovnima predmetoma Besedotvorna stilistika in Skladenjska stilistika ter kulturološkim predmetom Sociologija knjige in branja).

Mobilnost

Študent lahko v okviru programov Socrates-Erasmus, CEEPUS in meddržavnih štipendij del študija, primerljiv z matičnim študijskim programom, opravi tudi v tujini.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

11. 1 Obvezni strokovni predmeti 1. letnika – jezikoslovna smer

Publicistično in propagandno besedilo (4 ECTS)

Vsebina: Komunikacijske vede. Zgodovina slovenskega publicističnega diskurza. Pregled razvoja oglaševalskih besedil. Analiza struktur publicističnega in propagandnega diskurza. Klasifikacija stalnih oblik publicističnega sporočanja. Spoznavanje stilnih postopkov v publicističnih in propagandnih besedilih. Jezik kot sistem, iz katerega tvorec publicističnega ali propagandnega besedila izbira določena sredstva za doseg sporočanje namena. Neverbalna sredstva v oglaševalskih besedilih. Ideologija in publicistično besedilo Manipulacija in oglaševalsko besedilo.

Metode poučevanja: Predavanja, vaje, individualno vodeni študij.

Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika (4 ECTS)

Vsebina: Opredelitev searlovške pragmatičnofunkcijske ločitve strokovnega jezika od znanstvenega – gre za abstrakcijo besedilnih lastnosti – in s tem vzpostavitev razmerja s praško strukturalno funkcionalistično teorijo jezikovne zvrstnosti. Vplivajnsko-učinkovalne prvine strokovnega jezika in razločevalnost glede na znanstveni jezik, povezovalnost zlasti s

publicističnim jezikom kot prototipom vplivanjsko-učinkovalne vloge jezika. Razločevalne lastnosti znanstvenega jezika glede na strokovni jezik tako na ravni lastnosti koreferenčnih vezi, njihovega izvora, izrazne podobe in funkcije (slovarsko-besedilnega pomena). Sistemizacija (jezikovnosistemska predvidljivost) obvestilnega jedra zlasti na podlagi pomenske tipologije stavčnih členov, predvsem pa stavčnih zgradb.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar.

Raziskovalna orodja v jezikoslovju (3 ECTS)

Vsebina: Snemalne priprave, lastnosti in njihova uporaba. Zajem, digitalizacija, hranjenje in elektronska obdelava govora in pisnih besedil. Računalniški programi za transkripcijo in akustično analizo govora (Transcriber, Praat). Programi za statistično obdelavo korpusnih in drugih jezikovnih podatkov ter programi za vizualizacijo (jezikovnih) podatkov. Vaje zajemajo uporabo ustreznega orodja za rešitev določenega jezikoslovnega problema.

Posebnosti: Vaje v računalniški učilnici.

Metode poučevanja: Predavanja in vaje.

Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje (4 ECTS)

Vsebina: Metodologija kvalitativnega in kvantitativnega sociolingvističnega raziskovanja. Opredelitev jezikovne politike in njenega razmerja do jezikovnega načrtovanja v različnih okoliščinah. Načrtovanje in udejanjanje statusa slovenskega jezika v enojezičnih, dvojezičnih in večjezičnih okoljih. Načrtovanje jezikovne zmožnosti slovenščine kot prvega, kot drugega in kot tujega jezika. Načrtovanje tujejezične zmožnosti slovenskih govorcev. Jezikovna infrastruktura za slovenščino.

Jezikovne pravice kot specifične temeljne človekove pravice. Jezikovna lojalnost, jezikovno prilagajanje, jezikovna vitalnost. Simbolična in ideološka razsežnost jezika.

Nosilci in ustanove jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike v Sloveniji in Evropski uniji. Formalnopравни vidiki statusa slovenščine in drugih jezikov v Republiki Sloveniji.

Status, raba in podoba slovenščine zunaj Republike Slovenije. Slovenske jezikovne skupnosti z manjšinskim statusom. Deklarativna in realna jezikovna politika v Evropski uniji.

Metode poučevanja: Predavanja in seminarsko delo.

Slovenska dialektologija (4 ECTS)

Vsebina: Pregled zgodovine slovenske dialektologije (avtorji, dela) s poudarkom na sedanjem stanju dialektoloških raziskav in seznanitvijo s temeljnimi (slovenskimi) dialektološkimi projekti v različnih raziskovalnih centrih. Pomen in uporaba izsledkov tudi v drugih strokah. Pretranskribiranje narečnih besedil iz starejših transkripcij v sedanjo nacionalno transkripcijo. Osnovni napotki za terenske dialektološke raziskave. Pregled slovenskih narečij po narečnih skupinah s poudarkom na diahronem vpogledu v naglasne, glasoslovne in oblikoslovne razvojne značilnosti. Ugotavljanje sistemskosti (in morebitnih nesistemskih odklonov) obravnavanih ravnin v izbranih krajevnih govorih ter njihove funkcijske razčlenjenosti.

Metode poučevanja: Predavanja, ponazorjena z avdio- in/ali videoposnetki, seminarsko delo.

Teorija literarnega diskurza (5 ETSC)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Literatura in kulturne ustanove (5 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Obdobja in slogi v slovenski književnosti (5 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

11.1.1 Izbirni strokovni predmeti 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec

Metodologija jezikoslovnega raziskovanja – slovenski prostor (4 ECTS)

Vsebina: Metodologija mentorsko vodenega znanstvenega (univerzitetnega) dela različnih zahtevnostnih stopenj. Vpliv na izbiro metode raziskovalnega dela nasploh: poleg teme, avtorja, mentorja tudi družbene okoliščine, npr. mesta stroke v prednostni razvrstitvi nacionalnih interesov, njen materialni položaj, tudi promocijska moč stroke, študijska, kasneje kadrovska selekcija ipd. Vpliv spola tudi na izbiro metodološkega pristopa. Pomembnost ustvarjalnega razmerja med avtorjem in mentorjem. Razčlenjevanje tematsko različnih jezikoslovnih vsebin z metodološkega vidika.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar.

Poglavja iz pragmatike (4 ECTS)

Vsebina: Mikropragmatska vprašanja (npr. performativnost). Makropragmatska vprašanja (npr. medkulturna komunikacija, diskurz in ideologija). Argumentacija v besedilu. Proces izbiranja verbalnih in neverbalnih sredstev v različnih vrstah besedil. Kontekst. Sestavine za gradnjo besedil. Komunikacijska dinamika.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar in vaje.

Poglavja iz frazeologije (4 ECTS)

Vsebina: Različni teoretični pristopi k proučevanju frazeologije v 20. stoletju. Povezava med pristopom in terminologijo v frazeologiji. FE kot anomalna enota jezikovnega sistema in iz tega izhajajoče njene temeljne lastnosti, potrebne za jezikovnosistemsko uvrščanje in razločevanje, kontrastiranje in primerjanje z drugimi (oblikovno, pomensko ali funkcijsko bližnjimi). Norma v frazeologiji – razmerje med introspekcijo jezikoslovca, rezultati pri anketiranju rojenih govorcev in podatki, pridobljenimi iz besedilnega korpusa. Problematiziranje lastnosti stalnosti FE. V okviru vaj: prepoznavanje enot, njihove oblike in pomena v besedilu. Posebnosti pomena jedrnega dela FE: idomatičnost, konotativni del pomena; pomenska (ne)stabilnost. Načela sodobne frazeografije. Korpusni pristop v frazeologiji in frazeografiji. Zgodovinski pregled frazeologije v slovenskih slovarjih. Frazeologija slovenščine kot tujega jezika – s frazeografskega in didaktičnega vidika.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar in vaje.

Leksikografija (4 ECTS)

Vsebina: Pojemovnik leksikografije z upoštevanjem pojmovnika korpusa. Tipologija razlag in (slovarski) metajezik. Pragmatična pomenska prvina in njena razvidnost v razlagi. Onomaziološka in semaziološka leksikografija. Leksikografija terminoloških podsistemov kot vzorec za strukturalno (semsko) pomensko razčlenitev. Makro- in mikrostruktura slovarja – vzajemno delovanje slovarja kot celote, npr. paradigmatški vidik, glede na delovanje njegovih posameznih prvin, npr. sintagmatski in paradigmatški vidik. Zasnovna leksikografska tipologija glede na različne parametre. Postopki obdelave korpusnega gradiva za slovarsko uporabo.

Metode poučevanja: Predavanja, vaje.

Pomenoslovje (4 ECTS)

Vsebina: Definiranje predmeta – razlika med onomasiološkim in semasiološkim pristopom. Leksikalna in stavčna semantika. Slovenistično pomenoslovno izročilo. Razmerje med pomensko in izrazno stranjo jezikovnih znakov. Razmerje med pomenom in zunajjezikovno dejanskostjo (pomen – referenca). Pomen in smisel. Medleksemska («notranja») pomenska razmerja. Praktično pomenoslovje – slovaropisje. Pomenoslovni pristopi v 20. stoletju: strukturalno pomenoslovje (primerjava s teoretičnimi izhodišči v fonologiji; teorija pomenskih polj, jezikovna slika sveta); pomenoslovje (semantika) resničnostnih pogojev; prispevek pragmatike k pomenoslovju: teorija govornih dejanj (meja med semantiko in pragmatiko); prototipičnopomenoslovni pristop (kognitivno pomenoslovje, konceptualna metafora).

Metode poučevanja: Predavanja in seminarsko delo.

Besedotvorna stilistika (4 ECTS)

Vsebina: Izhodišče v spoznanju o morfemih kot stilotvornih sredstvih. Poskus tipologije kratičnih kot izvorno drugotnih poimenovanj na podlagi različnih parametrov, npr. prenosnik, razmerje do prvotnega poimenovanja – eno-, večbesednost (besedna zveza), izvorna izbirnost glasovno-črkovnih prvin, prevzetost glede na neprevzetost. Zvrstno-stilna tipologizacija leksemov skladišne podstave, ki vplivajo na stilistiko tvorjenke z upoštevanjem njihovega denotata, izraza in denotata morfemov, razvrstitve morfemov na besedotvorno podstavo, besedotvornih postopkov.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar, vaje.

Pripovedno besedilo (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Dramsko besedilo (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Verzno besedilo (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Terenske vaje iz sociolingvistike in dialektologije (2 ECTS)

Vsebina: Izpolnjevanje vnaprej pripravljenih vprašalnic o rabi, obvladanju in vrednotenju narečja, kot ga ocenjujejo sami domačini – informatorji; izpolnjevanje vprašalnic o rabi, obvladanju in vrednotenju knjižnega jezika. Opazovanje in snemanje govornega vedenja domačinov različnih starosti, spola in poklicev v različnih situacijah (v trgovini, gostilni, šoli, vrtcu, službi, pri druženju, ob srečanju s tujci...). Ugotavljanje prisotnosti medijev, literature in kulturne dejavnosti v knjižnih in neknjižnih jezikovnih različkih. Beleženje lastnih vtisov in delne analize gradiva.

Posebnosti: 5 delovnih dni.

Metode poučevanja: Uvodna predavanja (4 ure), terensko delo, samostojno branje literature.

11.1.2 Izbirni strokovni predmeti 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikovni svetovalec

Besedotvorna stilistika (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec.

Skladenjska stilistika (4 ECTS)

Vsebina: Temeljni pojmi strukturne, pomenske in nadpovedne skladnje. Primarne in sekundarne stavčne strukture. Hierarhizacija pomenskih sestavin. Diateza. Pasiv v slovenščini. Modalnost. Negacija. Besedni red (zaznamovanost : nezaznamovanost).

Metode poučevanja: Predavanja, vaje.

Poglavja iz pragmatike (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec.

Poglavja iz frazeologije (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec.

Znanstvena in strokovna terminologija (4 ECTS)

Vsebina: Razločevanje strokovne od znanstvene terminologije predvsem na podlagi pojmovne zahtevnosti denotata – posledično na podlagi delne različnosti tvornih prvin govornega dejanja. Jezikovnokulturno vprašanje smiselnosti spreminjanja izrazne podobe termina – t. i. domače glede na prevzeto ali citatno – ko gre za isti denotat, vendar deloma različnega naslovnika – znanstvenik/strokovnjak glede na širšo laično javnost. Poimenovalna vloga terminologije, definirana z načelno enopomenskostjo, se pravi z besedilno neodvisnostjo denotativnega pomena – tako rekoč absolutna veljavnost strukturalne analize tovrstnega pomena. Odsotnost konotativnosti in s tem sopomenskosti, zato mogoč le pojav dvojničnosti – načeloma jezikovnopolitični vzroki. Pojav terminologizacije kot poimenovalni

vir, temelječ na katerem izmed pomenotvornih postopkov. Determinologizacija – premik denotata iz stroke.

Metode poučevanja: Predavanja, vaje.

Poglavja iz psiholingvistike (4 ECTS)

Vsebina: Merljivost jezikovne zmožnosti – merljive samo delne zmožnosti (po dejavnostih ipd.); temeljni pojmi s področja jezikovnega testiranja in merjenja govornega razvoja. Jezikovni test kot instrument merjenja. Standardizirane lestvice za ocenjevanje otrokovega govornega razvoja. Ločevanje med zmožnostjo – performanco – testno performance. Namen jezikovnih testov kot glavni kriterij pri njihovi izdelavi (testi znanja, testi uspešnosti, testi napredovanja/razvojni testi, uvrstitveni, sprejemni testi ...). Specifike testiranja J1 in J2/JT. Značilnosti (jezikovnih) testov: veljavnost, občutljivost, zanesljivost, objektivnost. Avtentičnost kot pomemben koncept v jezikovnem testiranju (se nanaša na besedila, testne naloge in rešitve/odgovore testiranih oseb). Metodologija izdelave testov: od specifikacije jezikovnega testa do njegove dejanske izvedbe (tipi testnih nalog, njihove prednosti in slabosti, njihova uporabnost, postavljanje ocenjevalnih meril oz. načini točkovanja).

Metode poučevanja: Predavanja, seminar, vaje.

Pripovedno besedilo (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Dramsko besedilo (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Verzno besedilo (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 1. letnika literarno-kulturološke smeri.

Praksa (2 ECTS)

Vsebina: Aktivno sodelovanje pri delu lektorja/jezikovnega svetovalca na delovnem mestu, sodelovanje z izkušenim lektorjem.

Posebnosti: 5 delovnih dni.

Metode poučevanja: Skupinsko in individualno delo z mentorjem.

11.2 Obvezni strokovni predmeti 1. letnika – literarno-kulturološka smer

Publicistično in propagandno besedilo (4 ECTS)

Gl. obvezne predmete 1. letnika – jezikoslovna smer.

Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika (4 ECTS)

Gl. obvezne predmete 1. letnika – jezikoslovna smer.

Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje (4 ECTS)

Gl. obvezne predmete 1. letnika – jezikoslovna smer.

Sodobna slovenska kratka proza (5 ECTS)

Vsebina: Kratkoprozna vrstna terminološka vprašanja. Kvantitativna in kvalitativna merila za proučevanje kratke proze. Značilnosti tradicionalnih in sodobnih kratkoprozniških žanrov. Zgodovinski pregled (slovenske in svetovne) kratke proze. Dve usmeritvi slovenske kratke proze po letu 1980: postmodernistične in paradigme »preteklih literarnih usmeritev« (realističnih, eksistencialističnih, modernističnih). Tipologija zgodb (metafikcijske, lirične, z ljudsko in pravljico motiviko, fantastične, zgodovinske, o izpraznjenih medosebnih odnosih (v urbanem okolju). Postmodernizem in mlada slovenska proza: predstavniki in značilnosti njihovih pisav (metafikcionalisti, subjektni realisti, arhaizatorji, čisti fantastiki, minimalisti) Trivialni elementi v slovenski postmodernistični kratki prozi. Elementi literature izčrpane eksistence v sodobni slovenski kratki prozi.

Metode poučevanja: Predavanja z diskusijo, seminarsko delo.

Literatura in kulturne ustanove (5 ECTS)

Vsebina: Pregled zgodovine in sodobnega stanja literarnih institucij na Slovenskem. Programske usmeritve in realizacije nacionalnih projektov (izdajanje zbranega dela slovenskih pesnikov in pisateljev, slovenski biografski leksikon, pokrajinski biografski leksikoni). Nastanek in izdaja knjige: redakcija, jezikovno poseganje v rokopis, variantnost. Načela urejanja izbranega dela, antologije, berila. Bibliofilske izdaje, reprinti, faksimile. Sestavljanje bibliografije. Pojem bralca, avtorja, vloga urednika in založnika. Sodelovanje med založbo/uredništvom in avtorjem. Pravna zaščita avtorskih pravic. Posegi političnih in pravnih institucij v avtorsko avtonomijo. Literatura in elektronski mediji. Presentacija besedila in ustvarjalca, razstava. Promocija slovenske literature v domačih medijih, v tujini, programirani medliterarni stiki.

Metode poučevanja: Predavanja, projektno terensko delo v kulturnih ustanovah.

Posebnosti: Vodeni obiski in projektno delo v kulturnih ustanovah.

Latinska in nemška književnost na Slovenskem (3 ECTS)

Vsebina: 1. Kronološki pregled srednjeveške, humanistične, renesančne in novoveške latinske književnosti, nastale na Slovenskem ali v slovenskem prostoru, s poudarkom na najpomembnejših avtorjih. Okvirni oris političnih, socialnih in duhovnih fenomenov obravnavanih obdobj. Branje prevodov in njihova interpretacija. 2. Ostanke srednjeveškega nemškega slovstva na Slovenskem. Dvorska lirika in epika. 16. Stoletje – protestantizem, dela o turških vpadih in vojskah; slovenski kmečki upori v nemški pesmi; historiografski spisi. Barok in razsvetljenstvo (s posebnim ozirom na Slovence, ki so pisali v nemščini). Nemško časopisje na Slovenskem. A. T. Linhart. Pomembni nemško pišoči avtorji v 19. st. (J. A. Zupančič, Anastasius Grun, L. Kordeš idr.).

Metode poučevanja: Predavanja, ponazoritve s primeri.

Obdobja in slogi v slovenski književnosti (5 ECTS)

Vsebina: Opredelitev pojmov književnost, slovstvo, pismenstvo, leposlovje. Srednjeveško slovstvo in pismenstvo v procesu pokristjanjevanja. Humanistični vidik protestantizma, jezikovni nazor in normiranje, reforma cerkve, šolstvo, besedila v in o slovenščini. Protireformacija in barok: plemiška etiketa, tematsko-stilne značilnosti pridige, versko gledališče, znanost. Posvetna književnost razsvetljenstva, prerodne kulturne zamisli na ozadju meščanske revolucije, reforme, praktično in poučno slovstvo, zgodovina, hibridnost elitnega almanaha, dramatika, predromantična poezija, ljudski bukovniki. Estetska avtonomnost v romantiki, etnocentrična in klasična estetika, abecedna in cenzurna vojna, razvoj lirike, obdelava ljudske pesmi, začetek kritike in lit. zgodovine. Programiranje realističnega pripovedništva, pomen kritike, tipi kratke proze, hibridnost romana, postromatična poezija, poetični realizem in naturalizem. Izvor, specifika, žanrska razvitost, slogovna sinkretičnost moderne, evropski estetski in filozofski impulzi, subjektivizem, antimimetičnost, lirizacija. Družbena in duhovna kriza po 1. svet. vojni, revolucija, optimalna projekcija, kontekst avantgard, vpliv psihoanalize, prenavljanje izraza, montaža, groteska, vizija. Socialna orientacija literature med vojnama, krogi kritične inteligence, prenovitvena gibanja, stilna redukcija, prozaizacija, dokumentarnost, historičnost. Modernizem in odpor do kulturne politike, nove filozofske in epistemske paradigme, literatura absurda, neoavantgardni reizem in ludizem, postmodernizem.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarske diskusije in referati, samostojno branje leposlovja pri študiju za izpit.

Pripovedno besedilo (3 ECTS)

Vsebina: Seznanitev z značilnostmi proznih besedil. Temeljni ubeseditveni oz. upovedovalni načini: pripoved, opis, govor. Pregled pripovednih elementov: zgodba, pripovedovalec, perspektiva, literarne osebe, prostor in čas. Vpetost v novejšo svetovno tokove, načine in metode raziskovanja (naratologija, post/strukturalizem, genologija, recepcijska estetika, semiotika, novi historicizem, ženske študije, teorije medbesedilnosti in sodobno besediloslovje). Spoznavanje prozna besedila: črtica, novela, kratka zgodba, pravljica, pripovedka, povest, esej, ep, roman. Predstavitev konkretnih (in tipičnih) literarnih besedil ter analiza »ponazoritvenih« pripovednih vrst glede na ubeseditvene načine in pripovedne prvine. Metode poučevanja: Predavanje, delo z besedili.

Dramsko besedilo (3 ECTS)

Vsebina: Analiza dramskega besedila. Bistvo drame. Razmerje med dramskim besedilom in gledališko uprizoritvijo. Recepcija drame: bralec in gledalec ter pojem distance. Specifičnost branja dramskih besedil. Tradicionalni in moderni pojmi za analizo dramskega besedila. Novejše dramske in gledališke poetike. Dramski žanri.

Metode poučevanja: Predavanja. Skupen ogled in analiza gledališke uprizoritve ter primerjava z dramskim besedilom, diskusija. Delo z besedili.

Verzno besedilo (3 ECTS)

Vsebina: Analiza pesniškega besedila. Metrični sistemi: silabični, silabotonični, naglasni, svobodni verz; naglašnost metričnih vzorcev, cezura, skladnja, vrste rim in asonanc. Vrste kitic (stanca, romarska kitica, ambrozijanska kitica idr.). Besedna sredstva: ponavljanje (anafora, epifora, epanalepsa), tautologija, pleonazem idr. Skladenjska sredstva: inverzija,

antiteza, paralelizem retorično vprašanje, hiazem. Tropi: metafora, metonimija, sinekdoha, epitet, simbol, alegorija, paradoks idr. Pesemske vrste in oblike: himna, oda, elegija, balada, romanca idr.; sonet, gazela, glosa, triolet idr.

Metode poučevanja: Predavanja, delo z besedili.

Teorija literarnega diskurza (5 ECTS)

Vsebina: Metodologija: genealogija in današnje stanje literarne teorije, smeri sodobne literarne teorije (od ruskega formalizma do danes), teorija literarnega teksta, struktura teksta, tekst in diskurz (problem identitete); tekst in resničnost, tematika in tematologija. Genologija: logiški in epistemološki problemi žanrskega klasificiranja; nastanek, obstoj in razvoj literarnih vrst, zvrsti oziroma žanrov; žanri in literarni sistem. Jezik, stil in identiteta literarnega teksta: uvod v stilistiko diskurza. Medbesedilnost: literarni tekst v družbeno-zgodovinskem in literarno-umetniškem kontekstu; literatura kot kulturni spomin. Razvojni procesi, literarni kanon; načela sodobnega literarnega zgodovinopisja, problemi periodizacije; nacionalna, regionalna in druge književne enote.

Metode poučevanja: Predavanja, delo z besedili, diskusije, projekti in referati.

11.2.1 Izbirni strokovni predmeti 1. letnika literarno-kulturološke smeri

Raziskovalna orodja v jezikoslovju (3 ECTS)

Gl. obvezne predmete 1. letnika – jezikoslovna smer.

Besedotvorna stilistika (3 ECTS)

Vsebina: Izhodišče v spoznanju o morfemih kot stilotvornih sredstvih. Poskus tipologije kratičnih kot izvorno drugotnih poimenovanj na podlagi različnih parametrov, npr. prenosnik, razmerje do prvotnega poimenovanja – eno-, večbesednost (besedna zveza), izvorna izbirnost glasovno-črkovnih prvin, prevzetost glede na neprevzetost. Zvrstno-stilna tipologizacija leksemov skladijske podstave, ki vplivajo na stilistiko tvorjenke z upoštevanjem njihovega denotata, izraza in denotata morfemov, razvrstitve morfemov na besedotvorno podstavo, besedotvornih postopkov.

Metode poučevanja: Predavanja, vaje.

Skladijska stilistika (3 ECTS)

Vsebina: Temeljni pojmi strukturne, pomenske in nadpovedne skladnje. Primarne in sekundarne stavčne strukture. Hierarhizacija pomenskih sestavin. Diateza. Pasiv v slovenščini. Besedni red (zaznamovanost : nezaznamovanost).

Metode poučevanja: Predavanja, vaje.

Poglavja iz pragmatike (3 ECTS)

Vsebina: Mikropragmatska vprašanja (npr. performativnost). Makropragmatska vprašanja (npr. medkulturna komunikacija, diskurz in ideologija). Argumentacija v besedilu. Proces izbiranja verbalnih in neverbalnih sredstev v različnih vrstah besedil. Kontekst. Sestavine za gradnjo besedil. Komunikacijska dinamika.

Metode poučevanja: Predavanja in vaje.

Poglavja iz frazeologije (3 ECTS)

Vsebina: Različni teoretični pristopi k proučevanju frazeologije v 20. stoletju. Povezava med pristopom in terminologijo v frazeologiji. FE kot anomalna enota jezikovnega sistema in iz tega izhajajoče njene temeljne lastnosti, potrebne za jezikovnosistemsko uvrščanje in razločevanje, kontrastiranje in primerjanje z drugimi (oblikovno, pomensko ali funkcijsko bližnjimi). Norma v frazeologiji – razmerje med introspekcijo jezikoslovca, rezultati pri anketiranju rojenih govorcev in podatki, pridobljenimi iz besedilnega korpusa. Načela sodobne frazeografije. Korpusni pristop v frazeologiji in frazeografiji. Zgodovinski pregled frazeologije v slovenskih slovarjih. Frazeologija slovenščine kot tujega jezika – s frazeografskega in didaktičnega vidika.

Metode poučevanja: Predavanja in seminar.

Logika in argumentacija (5 ECTS)

Vsebina: Seznanitev s temelji neformalne in simbolne logike, še posebej s pojmi argumenta, gradnje dokaza, zmote, definicije, dedukcije, indukcije, sintakse in semantike itd.

Prepoznavanje in analiza argumentov ter ocenjevanje njihove moč in ustreznost evidence ter oblikovaje lastne dobre argumente. Uporaba metod argumentacije (kritičnega razmišljanja) pri analiziranju znanstvenih, filozofskih in časopisnih tekstov ter pri pisanju argumentativnih esejev. Seznanitev z osnovami retorike in priprava debate na določeno temo (npr. praktična etična vprašanja).

Metode poučevanja: Predavanja, vaje, seminarsko delo, diskusije, individualne konzultacije, samostojen študij.

Sociologija knjige in branja (5 ECTS)

Vsebina: Obravnava na knjigo vezanih družbenih praks v različnih zgodovinskih obdobjih s poudarkom na 'življenju' različnih vrst knjig(e) v družbi in zrcaljenju branja v drugih praksah. Preučitev celotne produkcijske, distribucijske in recepcijske mreže akterjev, individualnih in kolektivnih, institucionalnih in neinstitucionalnih, ob avtorjih in bralcih (mdr.) tudi založnike in kritike. Osvetlitev prehoda iz oralne v pisno kulturo, tiskana revolucija, vprašanja pismenosti in opismenjevanja. Komercializaciji knjige, bralec kot potrošnik. Vprašanja o vizualni sporočilnosti knjige; o socialni, kulturni in ekonomski zgodovini avtorstva (literarnem zvezdnstvu, fenomenu knjižnih uspešnic in formaciji kanona); o dihotomiji visoka : nizka literatura in knjigi kot mediju in branju kot komunikaciji; o razsežnostih bralčeve identifikacije ter o bralni družabnosti (bralnih institucijah in branju kot obliki zabavnega prostočasja).

Metode poučevanja: Predavanja, tedenske diskusije in seminarske naloge.

11.3 Obvezni strokovni predmeti 2. letnika – jezikoslovna smer

Zgodovina slovenskega jezika in jezikoslovja (6 ECTS)

Vsebina: Predmet je tridelen, sestavljen iz:

1. zgodovine slovenskega jezika
2. zgodovine slovenskega knjižnega jezika
3. zgodovine slovenskega jezikoslovja.

Znotraj teh se obravnavajo naslednje vsebine:

K 1: Slovenski jezik v predknjižnem obdobju in njegova kulturna vloga. Kulturni jezik v luči drugih humanističnih znanosti. Alpska in panonska slovenščina in njuna kontinuiteta.

Brižinski spomeniki kot slovenski jezikovni dokumenti. Srednjeveški jezikovni rokopisi kot vzorci besedil nabožnega in nenabožnega značaja v evropskem kontekstu. Jezikovna kontinuiteta in spremembe na posameznih ravneh v knjižnem jeziku in narečjih po razvojnih stopnjah. Pomen jezikovnih sredstev kot vira za potrjevanje relativne kronologije jezikovnih pojavov.

K 2: Razvoj knjižnega jezika kot jezikovnega sistema. Razvoj pisne in govorne razsežnosti knjižnega jezika. Zgodovina knjižnega jezika z vidika njegovih družbenih vlog ter prestižnosti. Sredotežnostne in sredobežnostne silnice slovenskega knjižnojezikovnega prostora. Zgodovinska večjezičnost slovenskega prostora. Razvoj knjižnega jezika z jezikovnozvrstnega, besedilnovrstnega ter slogovnega vidika. nje nastanka slovenskega knjižnega jezika.

K 3: Razmerje med slovenskim in (istočasnim) evropskim jezikoslovjem. 16. stoletje in jezikoslovje v času renesanse; druga polovica 18. in 19. stoletje, jezikoslovje v romantiki in v 19. stoletju (humboldtivizem, začetek jezikoslovja kot znanosti; prva polovica 20. stoletja in strukturalizem ženevskega oz. praškega tipa (od prvih začetkov strukturalističnega gledanja na slovenski jezik sredi prve polovice 20. stoletja do prevlade strukturalističnega pristopa v začetku druge polovice); iztekanje 20. in prelom v 21. stoletje – besediloslovni in pragmatični pristopi v slovenskem jezikoslovju in prvi začetki kognitivnega jezikoslovja. Opazovanje razmerja med jezikoslovnim opisom in jeziko(slo)vnim normativizmom v slovenističnem (in slavističnem) jezikoslovju.

Posebnosti: Več predavateljev. Strokovna ekskurzija.

Metode poučevanja: Predavanje, seminar.

Znanstveno besedilo (4 ECTS)

Vsebina: Predstavitev razvoja/zgodovine slovenskih znanstvenih besedil. Predstavitev oz. kratka ponovitev psiholingvističnih, sociolingvističnih teorij oz. diskurzivnih teorij, ki jih je potrebno upoštevati pri analizi znanstvenega diskurza. Predstavitev besedilotvornih zakonitosti in stilističnih postopkov znanstvenega besedila. Predstavitev problematike poimenovalnih postopkov oz. terminologije v znanstvenem jeziku. Na besedotvorni in besedilotvorni ravni predstavitev vprašanja razmejitve med mednarodnim in narodnim.

Metode poučevanja: Predavanja, vaje, individualno vodeni študij.

Jezikoslovni magistrski seminar (6 ECTS)

Vsebina: V seminarju se raziskovalno obravnavajo teme glede na specializacijo profesorja, ki ga je razpisal, zato ima seminar različne jezikovne in jezikoslovne vsebine.

Posebnosti: Različni predavatelji.

Metode poučevanja: Seminarско, timsko in individualno (konzultacije) delo, javno nastopanje (predstavitev naloge).

Literarna interpretacija (3 ECTS)

Glej obvezne predmete 2. letnika literarno-kulturološke smeri.

Literatura in mediji (5 ECTS)

Glej obvezne predmete 2. letnika literarno-kulturološke smeri

Magistrsko delo (15 ECTS)

Magistrsko delo se izdelava pod mentorstvom izbranega učitelja (habilitirani učitelj na Oddelku za slovenistiko) in v okviru njegovega (jezikoslovnega oziroma literarnega) magistrskega seminarja. Delo se javno predstavi v magistrskem seminarju. Vsebovati mora uvod, delovno

hipotezo, predstavitev teoretičnih izhodišč, gradivo in metode za analizo, interpretacijo rezultatov, sklep, navedbo uporabljene literature in virov.
Obseg: 60–80 strani razpravljalnega besedila.

11.3.1 izbirni strokovni predmeti 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec

Znanstvena in strokovna terminologija (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikovni svetovalec.

Poglavja iz psiholingvistike (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 1. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikovni svetovalec.

Slovensko zgodovinsko besedoslovje (4 ECTS)

Vsebina: Teoretična in metodološka izhodišča za zgodovinsko preučevanje besedja. Besedoslovne spremembe v času in prostoru: znotraj- in zunajjezikovni spreminjevalni dejavniki; izrazne in pomenske spremembe. Pomenska razmerja z diahronega vidika. Izmenjava in dinamika besedja. Knjižno in narečno besedje. Pomen lastnoimenskega besednega fonda za rekonstrukcijo slovenskega jezika. Besedotvorne spremembe v zgodovini slovenskega jezika. Besedje glede na izvor: kontinuiteta skupne praslovanske leksike po posameznih razvojnih obdobjih slovenskega jezika. Medjezikovni (stično- in prevodnojezikovni) vplivi na izbor besedja v različnih časovnih in prostorskih okvirih. Prevzete besede in kalki kot del slovenskega besedja v različnih zgodovinskih obdobjih, pokrajinah in pri različnih avtorjih. Obravnava časovno zaznamovanega besedja po tematskih skupinah. Nastajanje in razvoj slovenskega strokovnega izrazja posameznih strok do konca 19. stoletja.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar.

Govorjeni diskurz (4 ECTS)

Vsebina: Predstavitev metod različnih družboslovnih in humanističnih ved (antropologija, komunikologija, pedagogika, psihologija itd.), katerih skupna točka je preučevanje diskurza. Predstavitev temeljnih dimenzij diskurza (jezikovna raba, kognicija in interakcija v družbenih razmerjih). Predstavitev različnih diskurzivnih pristopov (konverzacijska, etnografska, sociolingvistična, pragmatična in kulturološka analiza). Obravnava in opazovanje vpliva aktualiziranega konteksta (jezikovnega in nejezikovnega) na strukturo in oblike izjav oz. predstavitev in opazovanje tistih jezikovnih in nejezikovnih dejavnikov, ki narekujejo rabo določenih jezikovnih sredstev in struktur.

Metode poučevanja: Predavanja, vaje, individualno vodeni študij.

Naglasoslovje in tonematika slovenskega jezika (4 ECTS)

Vsebina: Slovenske (knjižne in izbrane narečne) spremembe narave (tonemskosti), kolikosti in mesta poznopraslovanskega naglasa – dosedanji razvoji in sodobne težnje. Nastanek današnjega knjižnega naglasnega sistema in izbranih narečnih sistemov kot odrazov poznopraslovanskih naglasnih obliko- in besedotvornih paradigem. Spoznavanje domačih in

mednarodnih terminov s področja naglasoslovja. Znaki za zapis tonemskega in dinamičnega naglasa v priročnikih knjižnega jezika, narečjeslovni in zgodovinskojezikovni literaturi ter v etimoloških slovarjih.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarsko delo.

Korpusno jezikoslovje (4 ECTS)

Vsebina: Tipologija jezikovnih korpusov in temeljni pojmi – referenčnost, uravnoveženost, reprezentativnost. Pregled obstoječih slovenskih korpusov in pomembnejših tujih korpusov s poudarkom na njihovih tipoloških značilnostih in uporabnosti za različne namene; vrednotenje obstoječih korpusov. Prednosti in pasti spleta, pojmovanega kot korpusa. Študij nekaterih korpusnih projektov od njihovega načrtovanja preko gradnje do uporabe korpusov. Gradnja korpusov: oblikovanje kriterijev za uravnoveženost, taksonomije za zajemanje besedil, transkribiranje govornih besedil, morfosintaktično in semantično označevanje, oznake v glavah besedil in korpusov, vprašanja varovanja avtorskih pravic. Specifike pisnih in govornih korpusov. Raba korpusov za opis jezika in jezikovne analize, izdelava ustreznih hipotez in njihovo preverjanje; zloraba korpusa: nevarnosti napačnega interpretiranja korpusnih podatkov, korpusni šumi. Raba korpusov v okviru jezikovnih tehnologij; raba jezikovnih korpusov v drugih specializiranih strokah. Zahtevnejša korpusna iskanja z različnimi konkordančniki. Izraba korpusov z naprednejšimi programskimi aplikacijami (Word Sketches ipd.) za različne namene.

Posebnosti: Vaje v računalniški učilnici.

Metode poučevanja: Predavanja in vaje.

Literarni magistrski seminar (6 ECTS)

Glej obvezne predmete 2. letnika literarno-kulturološke smeri

11.3.2 Izbirni strokovni predmeti 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikovni svetovalec

Normativno, (jezikovno)zvrstno in besedilnovrstno urejanje besedila (4 ECTS)

Vsebina: Normativno in (jezikovno)zvrstno urejanje besedila. Poglobitev in utrditev knjižnojezikovne norme in njena smiselna izraba pri sporočanju (kot besedilotvornem procesu), pa tudi njena »kršitev« v smislu jezikovne oz. besedilne zaznamovanosti. Poglobitev in utrjevanje skladijske norme in upovedovalnih pravil glede na pisno in govorno uresničevanje, utrjevanje besedotvornega sistema in besedoslovnega znanja v praksi. Primerjava uresničevanja skladijske norme (posebej besednega reda, stavčne tipologije, rabe časov itd.) in upovedovalnih pravil v posameznih funkcijskih zvrsteh. Besedotvorna, besedna in frazeološka ustreznost v besedilih različnih funkcijskih zvrsti. Besedilnovrstno urejanje besedila: Vprašanje besedilne koherence. Lektoriranje neumetnostih in deloma umetnostnih besedil. Pojem t. i. minimalnega popravka. Posebne oblike lektoriranja: lektoriranje prevodov; zgoščevalno lektoriranje; lektoriranje zapisanih govornih besedil in besedil, pripravljenih za govor (npr. radijska besedila). Temeljna načela lektoriranja. Lektoriranje kot jezikovnokulturni problem (razmerje do jezikovnega kotičkarstva). Etika lektorskega dela. Lektor in redaktor. Lektura in korektura. Lektoriranje kot del jezikovnega svetovanja.

Metode poučevanja: Seminar in vaje.

Jezikovna zmožnost (4 ECTS)

Vsebina: Pojmi s področja uporabnega jezikoslovja, usvajanja, učenja jezika; teorija sporazumevanja. Različni modeli in koncepti jezikovnega znanja in sporazumevalne zmožnosti; delne zmožnosti. Procesi jezikovnega usvajanja; dejavniki jezikovnega usvajanja. Jezikovna zmožnost in jezikovna performanca (receptivne in produktivne jezikovne dejavnosti). Posebnosti jezikovne produkcije (govorci s posebnimi potrebami, vmesni jeziki, napaka, odstop od norme). Nerazumevanje in nesporazumi v komunikaciji. Problemi razumljivosti. Funkcionalna pismenost. Opazovanje, merjenje in opisovanje sporazumevalne zmožnosti. Interpretacija rezultatov merjenja jezikovne zmožnosti ter učinki in posledice merjenja jezikovne zmožnosti

Metode poučevanja: Predavanja, vaje, vodeni individualni študij.

Govorjeni diskurz (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec.

Govorna tehnika (4 ECTS)

Vsebina: Obvladovanje govornega aparata. Pomen govorice telesa (drža telesa). Pomen in način ustrezne nege glasilk (pomembno za otroke in »govorce-maratonce«), razvijanje sposobnosti opazovanja neustreznega glasu (poškodba glasilk). Nevtralna podoba jezika (osnove pravorečja). Razvijanje sposobnosti opazovanja in samoopazovanja govora, svetovanje posameznim govorcem s težavami pri izgovoru. Priprava praktične predstavitve in demonstracije določenega problema (seminar).

Metode poučevanja: Predavanja, seminarji, individualne naloge, skupno analitično pregledovanje avdio-vizualnih posnetkov.

Jezik v gledališču in filmu (4 ECTS)

Vsebina: Spoznavanje različnih možnosti govora (tehnika in način izgovora) in stilne izrabe različnih jezikovnih sredstev (izgovor fonemov, naglasa in poudarka, sintakse, npr. besednega reda, intonacije, stilne izrabe leksikalnih sredstev ...). Priprava na govorno interpretacijo (s pomočjo elektronskih jezikovnih virov in literarnega znanja), realizacija (snemanje z videokamero) in analiza interpretiranega (seminarska diskusija po predstavitvi). Obravnava možnosti uporabe knjižnih in različnih neknjižnih zvrsti na vseh jezikovnih ravneh pri sami odrsko-filmski interpretaciji.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarji, individualne naloge, laboratorijske vaje, skupno analitično pregledovanje avdio-vizualnih posnetkov.

Korpusno jezikoslovje (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec.

Literarni magistrski seminar (6 ECTS)

Glej obvezne predmete 2. letnika literarno-kulturološke smeri

11.4 Obvezni strokovni predmeti 2. letnika literarno-kulturološke smeri

Literarni magistrski seminar (6 ECTS)

Vsebina: V seminarju se raziskovalno obravnavajo teme glede na specializacijo profesorja, ki ga je razpisal, zato ima seminar različne literarno-kulturološke vsebine.

Posebnosti: Različni predavatelji.

Metode poučevanja: Seminarско, timsko in individualno (konzultacije) delo, javno nastopanje (predstavitve naloge).

Slovstvena folkloristika – med jezikoslovjem in literarno vedo (3 ECTS)

Vsebina: Terminologija, temeljni pojmi in njihova današnja sistematika. Fenomenologija predmeta: definicije, forme, funkcije in sestavine SF, posebno glede na razmerje do jezika na eni in literature na drugi strani. Sinkretičnost SF: ravnina teksta, teksture, konteksta; žanrski sistem, variabilnost SF. Posebne teme: urbana in sodobna SF, folklorizacija, literarizacija; otroška SF, imitacija SF = slovstveni folklorizem; avdiovizualizacija SF; literarjenje.

Zgodovina konkretnih pojavnih oblik slovenske SF skozi čas od najzgodnejših virov (antika, Sveto pismo) do danes po posameznih obdobjih, kakor jih zaznamuje (slovenska) literarna zgodovina.

Metode poučevanja: Predavanja – z zgledi iz slovstvene folklore, literature, etnološke snovi in vključitvijo študent(k)ov v diskusijo ob referatih iz snovi; udeležba v konkretnem terenskem delu; ogled gradiva v muzejskih zbirkah in arhivih. Samostojno branje javnosti dostopnega folklornega gradiva.

Literatura in mediji (5 ECTS)

Vsebina: Predstavitve in analiza različnih oblik povezovanja literature z drugimi mediji: (literarno besedilo in film, literarno besedilo in radio, TV; literarno besedilo in gledališče; literarno besedilo in glasba; literarno besedilo in likovna umetnost; literarno besedilo in internet; literarno besedilo in oglaševanje). Analiza prehajanja v druge medije ter spreminjanje sporočila in pomena, recepcijski učinki. Vplivanje drugih medijev na pisanje literarnih besedil. Postopki ekranizacije in dramatizacije, primerjava narativne strukture romanesknih, filmskih in televizijskih žanrov; analiza besedila glasbenih skladb in opernih libretov, razmerje med besednimi in likovnimi sporočili (strip, slikanica, konkretna poezija, reklamno sporočilo ...). Vsebinsko težišče seminarskega dela bo vsako leto osredotočeno na enega od medijev in bo tako delno variiralo.

Metode poučevanja: Predavanja. Skupen ogled medijskega dogodka in njegova analiza. Seminarско delo.

Spol in slovenska literatura (6 ECTS)

Vsebina: Interdisciplinarni preplet vedenja feministične in literarne teorije, sociologije, psihologije, antropologije ... v povezavi s sodobno slovensko prozo in poezijo. Literarnozgodovinski razvoj sodobne slovenske literature od 1950 do najnovejših besedil, pregled tipičnih procesov, pomembnih smeri, skupin ustvarjalcev ter posameznih ustvarjalcev in ustvarjalk. Analiza sprememb spolne identitete, stereotipov feminilnosti in maskulnosti (npr. ženska-hišni angel, ženska-femme fatale, ženska-temni kontinent, moški-don Juan, moški-varuh in gospodar). Vprašanje spolnih manjšin. Seznanitev z ljubezensko in erotično tematiko v literaturi. Performativna in identitetna razsežnost spola v poeziji slovenskih pesnic,

literarizacija ženske izkušnje (materinstvo, vzgoja, podoba drugega spola, narava vs. civilizacija, nasilje itd.), diskontinuirana tradicija in izločenost iz kanona.

Metode poučevanja: Predavanja, seminar.

Literarna interpretacija (3 ECTS)

Vsebina: Pregled vloge in pomena interpretacije v literarni vedi ter različnih metod in pristopov k literarnim besedilom. Povezovanje interpretativnoanalitičnih pristopov z literarnozgodovinskimi. Konkretna analiza besedil z vidika umetniškosti, posebnosti/nenavadnosti, celosti in ne/ponovljivosti. Interpretacije tradicionalnih (npr. Dve otvi F. Levstika) in sodobnih verznihs besedil, npr. A. Ihana, M. Jesiha, M. Komelja, M. Vidmar, U. Zupana ter novejših dramskih besedil (npr. D. Jovanoviča in M Zupančiča). Analize proznih del V. Bartola, A. Blatnika, B. Bojetu, M. Dekleva, P. Glavan, E. Filipčiča, E. Flisarja, D. Jančarja, F. Lainščka, L. Kovačiča, T. Kramolca, V. Möderndorferja, N. Pirjevec, S. Porle, A. Rebula, M. Rožanca, Z. Simčiča, D. Smoleta, M. Sosiča, M. Tomšiča, J. Virka, V. Zupana ... ter najnovejših romanov.

Metode poučevanja: Predavanja, seminarsko delo.

Magistrsko delo (15 ECTS)

Magistrsko delo se izdela pod mentorstvom izbranega učitelja (habilitirani učitelj na Oddelku za slovenistiko) in v okviru njegovega (jezikoslovnega oziroma literarnega) magistrskega seminarja. Delo se javno predstavi v magistrskem seminarju. Vsebovati mora uvod, delovno hipotezo, predstavitev teoretičnih izhodišč, gradivo in metode za analizo, interpretacijo rezultatov, sklep, navedbo uporabljene literature in virov.

Obseg: 60–80 strani razpravljalnega besedila.

11.4.1 Izbirni strokovni predmeti 2. letnika literarno-kulturološke smeri

Govorjeni diskurz (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikoslovec raziskovalec.

Normativno, (jezikovno)zvrstno in besedilnovrstno urejanje besedila (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikovni svetovalec.

Jezik v gledališču in filmu (4 ECTS)

Gl. obvezne izbirne predmete 2. letnika jezikoslovne smeri – modul jezikovni svetovalec.

Znanstveno besedilo (4 ECTS)

Gl. obvezne predmete 2. letnika jezikoslovne smeri.

Jezikovna razčlemba slovenskih besedil do 19. stoletja (4 ECTS)

Vsebina: Jezik neumetnostnih in umetnostnih rokopisnih in tiskanih besedil od 10. do 19. stoletja – nabožnih in nenabožnih besedil v sinhronem in diahronem uvidu. Slovnčni opis,

primerjanje z istovrstnimi mlajšimi besedili, ugotavljanje razvojno spremenljivih in nespremenljivih jezikovnih prvin na vseh ravneh v pokrajinsko in časovno različnih besedilih. Jezikovno- in besedilnozvrstne posebnosti, slogovne značilnosti, knjižne in govorjene, narečne jezikovne prvine, medjezikovne interference. Pomenska razlaga časovno zaznamovanega besedja. Ugotavljanje vplivov izhodiščnega jezika na skladišni, besedoslovni in besediloslovni ravni pri prevedenih besedilih. Jezikovno posodabljanje starejših besedil. Primerjava besedilnovrstno ali tematsko sorodnih raznočasnih besedil, prepoznavanje kontinuitete in specifičnosti v izrabi jezikovnih stilnih sredstev primerjalno s sodobnim knjižnim jezikom in tujejezičnimi predlogami.

Metode poučevanja: Predavanja in vaje.

Slovenska dialektologija (4 ECTS)

Gl. obvezne predmete 1. letnika jezikoslovne smeri.

Jezikoslovni magistrski seminar (6 ECTS)

Vsebina: V seminarju se raziskovalno obravnavajo teme glede na specializacijo profesorja, ki ga je razpisal, zato ima seminar različne jezikovne in jezikoslovne vsebine.

Posebnosti: Različni predavatelji.

Metode poučevanja: Seminarско, timsko in individualno (konzultacije) delo, javno nastopanje (predstavitev naloge).

Uvod v ikonografijo (5 ECTS)

Vsebina: Oris zgodovinskega razvoja ikonografije in njenega mesta v sodobni umetnostni zgodovini. Opredelitev njenih metod in ciljev ter vloge v analizi spomenikov likovne umetnosti. Pregled ikonografskih kategorij in klasifikacij, od obče delitve na sakralno in profano ikonografijo do kulturnozgodovinsko pogojenih delitev kot na primer ikonografija razdobja umetnosti klasične antike, ikonografija krščanskega srednjega veka, baročna ikonografija itd. Pregled strokovne terminologije, razvrstitev motivnih zvrsti t. i. "neposredno spoznavnih motivov" in naznačitev najpomembnejših motivov evropske likovne umetnosti. Predstavitev temeljnih principov ikonološke analize s poudarkom na njihovi interdisciplinarnosti. Pregled motivov iz grško-rimske mitologije v evropski likovni umetnosti ter predstavitev ključnih vsebin krščanske ikonografije s poudarkom na razvoju motivov skozi stoletja, vključeno je tudi opozorilo na posebne vsebine (ikonografija geste, svetlobe, rastlin, živali, števil in barv).

Metode poučevanja: Predavanja ob slikovnem gradivu (diapozitivi, računalniške projekcije), praktična slogovna in ikonografska analiza del.

Kulturna zgodovina (5 ECTS)

Vsebina: Kulturni zemljevid Evrope v 18. stoletju. Predstave o Evropi in njenih regijah. Kulturne ustanove, šolstvo in univerze, pismenost in razširjenost tiska. Mesta in podeželje. Plemstvo, meščanstvo, « tretji stan ». Jezikovne prakse. Spremembe v duhovnem obzorju. Vloga cerkva in tradicionalnih religij, racionalizem in razsvetljenstvo, druge kulturne smeri (viharništvu). Znanost. Povezovanje kulturnih središč in izobraženstva. Prostožidarstvo. Reformni absolutizem in njegove posledice. Narodna in kulturna gibanja. Umetnost. Smithovo Bogastvo narodov. Kulturna zgodovina francoske revolucije. Deklaracija o pravicah človeka in državljana in njen vpliv na liberalna gibanja. Code Napoleon. Vplivi francoske revolucije na nove oblike meščanske politične kulture. Novo pojmovanje domovine, domoljuba in lojalnosti. Začetki in oblikovanje moderne meščanske industrijske družbe. Laissez-faire in britanski utilitarizem. Šolstvo in širjenje pismenosti in izobrazbe. Nov

tip univerze: Humboldtova univerza. Rastoča vloga medijev in tiska. Oblike parlamentarne politične kulture. Liberalizem, konservativizem, ultramontanizem. Znanost, umetnost – človekov pogled v prihodnost in znanstvena fantastika. Odnosi med spoloma in položaj žensk. Spremembe v strukturi in vlogi družine. Spremenjeni odnosi med mestom in podeželjem. Razlike v strukturi in socialni moči meščanstva. Razvoj potrošništva, nove kulturne potrebe. Meščanski in delavski svet. Meščanski vedenjski kodeks. Liberalizem, socializem, nacionalizem, antisemitizem, rasizem. Evropa in svet. Pot v prvo svetovno vojno.
Metode poučevanja: Predavanja, seminar, individualne konzultacije.

12. Študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS in znanstvenoraziskovalna disciplina po klasifikaciji FRASCATI

Po KLASIUS-SRV spada pod šifro 17003, po klasifikaciji KLASIUS-P spada pod šifro 2231, in sicer študij jezika kot maternega jezika. Po klasifikaciji FRASCATI študij slovenistike spada med humanistične vede.

13. Razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij.

Za vse programe 2. stopnje (diploma druge stopnje oz. magisterij, pridobljen po magistrskem študijskem programu ali enovitem magistrskem študijskem programu (pridobi se po letu 2004 v skladu z ZViS)) **velja naslednje:**

Raven SOK: 8

Raven EOK: 7

Raven EOVK: Druga stopnja